

Izvješće o korištenju predpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine

Republika Hrvatska je korisnica predpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD, te jedinstvenog instrumenta pretprijetne pomoći IPA, koji zamjenjuje dosadašnje programe u financijskoj perspektivi 2007-2013, a sastoji se od pet komponenti: Komponenta I - Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, Komponenta II - Prekogranična suradnja, Komponenta III - Regionalni razvoj, Komponenta IV - Razvoj ljudskih potencijala i Komponenta V - Ruralni razvoj, kroz koji je Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2010. ukupno dodijeljeno 592,6 milijuna eura.

Sustav institucija koje upravljaju pretprijetnim programima radi uz unaprijedne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije EK te se svaki korak u postupku provedbe odobrava od strane Delegacije EK. Na odobrenje se šalje tehnička dokumentacija prije objave natječaja, obavijest o objavi natječaja, imenovanje evaluacijskog odbora, izvješće o odabiru, ugovori, itd. Tijekom postupka odabire se najpovoljniji ponuđač, a proces odabir također prati i predstavnik Delegacije EK.

Nakon nekoliko godina rada u sustavu uz kontrole od strane Delegacije EK, uobičajena je procedura prelazak na samostalni rad bez unaprijednih kontrola od strane Delegacije EK. Hrvatske institucije započele su sa ozbiljnim pripremama za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez unaprijednih kontrole od strane Delegacije EK, tzv. EDIS sustav. U tijeku je usuglašavanje tzv. mape puta – akcijski plan za dobivanje dozvole za radu u EDIS sustavu. Istovremeno su započete zahtjevne pripreme u organizacijskom, institucionalnom i proceduralnom smislu.

Republici Hrvatskoj je kroz predpristupne programe CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD ukupno dodijeljeno 297,23 milijuna eura, od čega je do 30.6.2009. godine ugovoreno 239,80 milijuna eura odnosno 80,68%. U tijeku je ugovaranje za program ISPA te će konačni postotak ugovaranja biti veći. Plaćanja su u tijeku; do 30.6.2009. godine plaćeno je 159,43 milijuna eura. Potrebno je naglasiti da će se konačni podaci o iskorištenim sredstvima za pojedini program znati nakon završetka svakog programa.

U nastavku daje se pregled provedbe programa s posebnim osvrtom na doznačena sredstva i stanje provedbe projekata te moguće prijave i nepravilnosti u postupku korištenja fondova za razdoblje 1.siječnja – 30.lipnja 2009.

1. DOZNAČENA SREDSTVA

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine Europska komisija je na račun Nacionalnog fonda doznačila 40,3 milijuna eura. Sredstva su doznačena za programe PHARE, ISPA, SAPARD i IPA komponenta IV.

Ukupno su do 30. lipnja 2009. godine zatražena sredstva za programe od Europske komisije u iznosu 266,45 milijuna eura, a doznačeno je 250,17 milijuna eura. Razlika između zatraženih i doznačenih sredstava nastaje zbog interne procedure Europske komisije za odobravanja zahtjeva za koju je potrebno tri do četiri mjeseca prije uplate na račun Nacionalnog fonda.

U Prilogu 1 dana je tablica s detaljnim prikazom traženih i dobivenih sredstava od Europske komisije u razdoblju do 30. lipnja 2009. godine.

U nastavku daje se pregled ugovaranja, doznačenih, te utrošenih sredstava po pojedinim programima.

2. CARDS

a) CARDS 2003

Rok za ugovaranje projekata u okviru programa CARDS 2003 istekao je 5. lipnja 2006. Ugovoreni su projekti u iznosu 28,69 milijuna eura ili 97,68% decentraliziranih sredstava.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 1,13 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine za ugovorene projekte isplaćeno 27,29 milijuna eura ili 95,14% ugovorenog iznosa.

Krajnji rok za završetak provedbe bio je 31.12.2008. godine. Do 30.6.2009. godine izvršena su konačna plaćanja za 75 ugovora, a za preostala 2 plaćanja će biti izvršena po odobrenju konačnih izvještaja o provedbi. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 31.12.2009. godine.

U Prilogu 2 dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa CARDS 2003, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

U okviru CARDS 2003 provodile su se tri tzv. grant sheme odnosno tri projekta dodjele bespovratnih sredstava i to:

1. Održivi razvoj u područjima od posebne državne skrbi, koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

2. Unapređenje škola za strukovno obrazovanje – Osnivanje centara za izvrsnost, koje je provodilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
3. Promocija demokracije i ljudskih prava, koje je provodio Ured Vlade RH za Udruge

U Prilogu 2.1. dana je tablica s detaljnim pregledom dodijeljenih bespovratnih sredstava (grantova), ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima u okviru programa CARDS 2003.

b) CARDS 2004

Rok za ugovaranje projekata istekao je 29. lipnja 2007. godine. Ugovoreni su projekti u iznosu 44,07 milijuna eura ili 94,61% decentraliziranih sredstava.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 4,25 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine za projekte isplaćeno 37,11 milijuna eura ili 84,21% ugovorenog iznosa.

Rok za provedbu projekata je 31. prosinca 2009. godine, a za plaćanja 31. prosinca 2010. godine.

U Prilogu 3 dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa CARDS 2004, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

U okviru CARDS 2004 provodile su se četiri tzv. grant sheme odnosno četiri projekta dodjele bespovratnih sredstava i to:

1. Program razminiranja u Republici Hrvatskoj, koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
2. Prekogranična suradnja, koje je provodilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
3. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje, koje je provodio Hrvatski zavod za zapošljavanje
4. Ljudska prava, koja je provodio Ured Vlade RH za Udruge

U Prilogu 3.1. dana je tablica s detaljnim pregledom dodijeljenih bespovratnih sredstava (grantova), ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima u okviru programa CARDS 2004.

Tablica 1: Pregled po programima CARDS dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 30. lipnja 2009. godine, s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja

- u milijunima eura -

	CARDS 2003	CARDS 2004	UKUPNO
DODJELJENA SREDSTVA RH (decentralizirano)	29,37	46,57	75,94
UGOVORENO	28,69 (97,68%)	44,07 (94,61%)	72,76 (95,81%)
ROK ZA UGOVARANJE	5.6.2006.	29.6.2007.	
BROJ UGOVORA	77	96	173
BROJ ZAVRŠENIH UGOVORA	75	44	119
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	31.12.2008.	31.12.2009.	
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 1.1.2009.	26,16 (91,20%)	32,86 (74,57%)	59,02 (81,13%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA U RAZDOBLJU 1.1.-30.6.2009.	1,13 (3,94 %)	4,25 (9,64 %)	5,38 (7,39%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 30.6.2009.	27,29 (95,14%)	37,11 (84,21%)	64,40 (88,52%)
ROK ZA PLAĆANJE	31.12.2009.	31.12.2010.	

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

3. PHARE

a) PHARE 2005

Tablica 2: Pregled po programima PHARE 2005 dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 30. lipnja 2009. godine, s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja

- u milijunima eura -

	PHARE 2005 Nacionalni program	PHARE 2005 Prekogranična suradnja RH- SLO-MAD	PHARE 2005 Prekogranična suradnja RH- ITALIJA	PHARE 2005 Nuklearna sigurnost	PHARE 2005 Sudjelovanje u Programima Zajednice	UKUPNO
DODJELJENA SREDSTVA RH (decentralizirano - bez TEMPUS-a) *	62,88	3,00	3,00	0,64	3,62	73,14
BROJ PROJEKATA	21	1	1	2	6 MoU	25 + 6 MoU
UGOVORENO	55,50 (88,26%)	2,72 (90,72%)	1,81 (60,39%)	0,43 (66,53%)	3,48 (96,12%)	63,94 (87,42%)

ROK ZA UGOVARANJE	30.11.2007.	30.11.2007.	30.11.2007.	30.11.2007.		
BROJ UGOVORA	103	25	35	2		165
BROJ ZAVRŠENIH UGOVORA	43	18	17 (+2 raskinuta)	2		82
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	30.11.2009.	30.11.2008.	30.11.2008.	30.11.2008.		
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 1.1.2009.	32,16 (57,90%)	2,11 (77,35%)	1,45 (80,00%)	0,27 (63,81%)	3,48 (100,00%)	39,47 (61,68%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA U RAZDOBLJU 1.1.-30.6.2009.	10,08 (18,17%)	0,21 (7,82%)	0,03 (1,79%)	0,15 (36,19%)	0,00 (0,00%)	10,47 (16,40%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 30.6.2009.	42,25 (76,12%)	2,32 (85,16%)	1,48 (81,79%)	0,43 (100%)	3,48 (100,00%)	49,96 (78,13%)
ROK ZA PLAĆANJE	30.11.2010.	30.11.2009.	30.11.2009.	30.11.2009.		

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

* 5 milijuna eura se odnosi na program TEMPUS koji se ugovara i plaća direktno u Bruxellesu.

Nacionalna komponenta PHARE programa za 2005 godinu sadrži 23 projekta vrijednosti 71,50 milijuna eura nepovratnih sredstava (21 decentralizirani, 1 centralizirani „TEMPUS“ i 1 decentralizirani koji se odnosi na sufinanciranje članarine za sudjelovanje u programima Zajednice). Rok za ugovaranje navedenih projekata bio je 30. studeni 2007. godine, a stopa ugovorenih decentraliziranih sredstava, bez TEMPUS-a i članarine za programe Zajednice, iznosila je 88,26% u odnosu na odobrena sredstva za financiranje.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 10,08 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno 42,25 milijuna eura ili 76,12% ukupno ugovorenog iznosa. Provedba projekata je u tijeku, a rokovi za plaćanje su u 2010. godini.

Rok za provedbu projekata financiranih iz PHARE programa za 2005. godinu je sukladno Sporazumu o financiranju 30. studeni 2009. godine.

U Prilogu 4 daje se tablica s detaljnim pregledom projekata iz programa PHARE Nacionalni program, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima, i krajnjim korisnicima, a u prilogu 4.1. daje se tablica korisnika bespovratnih sredstava (grantova) programa PHARE Nacionalni program.

Za program PHARE 2005 - Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske ugovoreni su projekti u iznosu 2,72 milijuna eura ili 90,72% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje je 30. studeni 2009. godine.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 0,21 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine za projekte isplaćeno 2,32 milijuna eura ili 85,16% ugovorenog iznosa. Projekti se odnose na dodjelu bespovratnih sredstava.

U Prilogu 5 dana je tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2005 Prekogranična suradnja s Mađarskom i Slovenijom.

Za program PHARE 2005 - Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije ugovoreni su projekti u iznosu 1,81 milijuna eura ili 60,39% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje je 30. studeni 2009. godine.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 0,03 milijuna eura, te je ukupno do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno 1,48 milijuna eura ili 81,79% ugovorenog iznosa.

U Prilogu 6 dana je tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2005 Prekogranična suradnja s Italijom.

Za PHARE 2005 - Program pomoći u području nuklearne sigurnosti ugovoreni su projekti u iznosu 0,43 milijuna eura ili 66,53% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje je 30. studeni 2009. godine.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 0,15 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine za projekte isplaćen iznos od 0,43 milijuna eura ili 100% ugovorenog iznosa.

U Prilogu 7 dana je tablica s detaljnim pregledom projekata iz PHARE Nuklearna sigurnost, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima i krajnjim korisnicima.

b) PHARE 2006

Tablica 3: Pregled po programima PHARE 2006 dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 30. lipnja 2009. godine, s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja

	PHARE 2006 Nacionalni program	PHARE 2006 Prekogranična suradnja RH-SLO-MAD	PHARE 2006 Prekogranična suradnja RH-ITALIJA	PHARE 2006 Nuklearna sigurnost	PHARE 2006 Sudjelovanje u Programima Zajednice	UKUPNO
DODJELJENA SREDSTVA RH (decentralizirano – bez TEMPUS-a) *	52,82	3,00	3,00	1,65	3,68	64,15
BROJ PROJEKATA	17	1	1	2	12 MoU	21 + 12 MoU

UGOVORENO	44,79 (84,80%)	2,18 (72,69%)	3,00 (100,00%)	1,23 (74,89%)	3,46 (94,00%)	54,66 (85,22%)
ROK ZA UGOVARANJE	30.11.2008.	30.11.2008.	30.11.2008.	30.11.2008.		
BROJ UGOVORA	120	21	17	6		164
BROJ ZAVRŠENIH UGOVORA	2	11	0	0		13
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	30.11.2010.	30.11.2009.	30.11.2009.	30.11.2009.		
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 1.1.2009.	0,95 (2,11%)	1,60 (73,33%)	2,12 (70,70%)	0 (0,00%)	3,27 (94,470%)	7,94 (14,52%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA U RAZDOBLJU 1.1.-30.6.2009.	17,35 (38,75%)	0,25 (11,53%)	0,00	0,72 (58,70%)	0,19 (5,53%)	18,52 (33,88%)
PLAĆENO OD UGOVORENOGA DO 30.6.2009.	18,30 (40,85%)	1,85 (84,89%)	2,12 (70,70%)	0,72 (58,70%)	3,46 (100%)	26,46 (48,40%)
ROK ZA PLAĆANJE	30.11.2011.	30.11.2010.	30.11.2010.	30.11.2010.		

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

* 4,5 milijuna eura se odnosi na program TEMPUS koji se ugovara i plaća direktno u Bruxellesu.

Iz Nacionalne komponente PHARE programa za 2006 godinu financira se 19 projekata: 17 iz Nacionalnog programa, 1 je centralizirani „TEMPUS“ i 1 decentralizirani koji se odnosi na sufinanciranje članarine za sudjelovanje u programima Zajednice, ukupne vrijednosti od 61,00 milijun eura. Zbog promjene projektnih sažetaka, financiranje iz EU sredstava je manje za 0,06 milijuna eura.

Rok za ugovaranje projekata financiranih kroz PHARE Nacionalni program za 2006. godinu bio je 30. studeni 2008. godine. Od 52,82 milijuna eura namijenjenih financiranju projekata ministarstava i drugih tijela državne uprave ugovoreno je 84,80%.

Do 30. lipnja 2009. godine prema izvršenim obavezama ukupno je isplaćeno za decentralizirana sredstva PHARE 2006 Nacionalnog programa 18,30 milijuna eura ili 40,85% sredstava u odnosu na iznos ugovorenih sredstava.

Rok za provedbu projekata financiranih iz PHARE programa za 2006. godinu je sukladno Sporazumu o financiranju 30. studeni 2010. godine.

U Prilogu 8 daje se tablica s popisom projekata iz PHARE 2006 Nacionalnog programa s prikazom dodijeljenih sredstava po projektima i korisnicima, a u prilogu 8.1 daje se tablica korisnika bespovratnih sredstava (grantova) PHARE 2006 Nacionalnog programa.

Za program PHARE 2006 - Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske ugovoreni su projekti u iznosu 2,18 milijuna eura ili 72,69% decentraliziranih sredstava, a rok za plaćanje je 30. studeni 2010. godine. U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 0,25 milijuna eura, dok je ukupno do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno 1,85 milijuna eura ili 84,89% ugovorenog iznosa. Projekti se odnose na dodjelu bespovratnih sredstava.

U Prilogu 9 daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) iz programa PHARE Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske

Za program PHARE 2006 - Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije ugovoreni su projekti u iznosu 3,00 milijuna eura ili 100,00% decentraliziranih sredstava, rok za plaćanje je 30. studeni 2010. godine, a do 30. lipnja 2009. godine za projekte je isplaćeno 2,12 milijuna eura ili 70,70% ugovorenog iznosa.

U Prilogu 10 daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) programa PHARE Prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, ugovorena i isplaćena sredstva po projektima i krajnjim korisnicima.

Za PHARE 2006 - Program pomoći u području nuklearne sigurnosti ugovoreni su projekti u iznosu 1,23 milijuna eura ili 74,89% decentraliziranih sredstava, rok za plaćanje je 30. studeni 2010. godine, a za projekte do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 0,72 milijuna eura ili 58,70% ugovorenog iznosa.

U Prilogu 11 daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) programa PHARE Nuklearna sigurnost, dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po projektima, i krajnjim korisnicima.

U Prilogu 11.1 daje se tablica s detaljnim pregledom korisnika bespovratnih sredstava (grantova) financiranih iz programa CARDS i PHARE po županijama

3.2. Programi Zajednice

Institucije Republike Hrvatske uključene su u korištenje Programa Zajednice. Obveze Republike Hrvatske su uplate članarina koje se financiraju u okviru programa IPA (ranije kroz program PHARE) i dijelom iz nacionalnih sredstava.

Koristi za Republiku Hrvatsku su višestruke jer se kroz Programe Zajednice omogućuje izravno povezivanje institucija RH sa institucijama zemalja članica na konkretnim

projektima, otvara se pristup dodatnim fondovima osiguranim za provedbu svakog programa, omogućuje se dobivanje bespovratnih sredstava kao i poticajnih sredstava u pojedinim programima.

Članarina se sufinancira iz I komponente programa IPA, s time da ukupna svota sufinanciranja za Programe zajednice ne može prijeći 10,00% godišnje alokacije (pri čemu programi istraživanja i razvoja ne ulaze u tih 10,00%) te ne može biti veća od 90,00% vrijednosti doprinosa za određeni program. U programu IPA 2007 za tu svrhu je predviđeno ukupno 4,60 milijuna eura, a u IPA 2008 u iznosu od 5,58 milijuna eura.

Potpisani su Memorandumi o razumijevanju (MoU) za sudjelovanje u slijedećim programima Zajednice, za koje se članarina plaća iz IPA I. komponente 2007 i 2008:

1. Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti
2. Carine
3. Fiscalis
4. Program Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS)
5. Kultura
6. Europa za građane
7. Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)
8. Inteligentna energija – europski program za konkurentnost i inovacije (IEE)
9. Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)
10. Program djelovanja Zajednice na području zdravlja
11. Marco Polo II
12. Financijski instrument za civilnu zaštitu
13. Media

Tablica 4: Programi Zajednice u kojima RH sudjeluje u 2008. godini za koje se plaća članarina iz IPA 2007 godine

	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			Plaćeno do 30.6.2009. – (IPA + proračun) *
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	
	EUR	EUR	EUR	
Carine 2013	72.000	8.000	80.000	60.000
Fiscalis 2013	81.000	9.000	90.000	67.006
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti	2.647.145	1.012.855	3.660.000	3.617.424,66
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:	1.070.855,00	118.984,00	1.189.839,00	977.312

1.Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)				583.072
2.Inteligentna energija (IEE)				394.240
3.Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)				
Program djelovanja Zajednice na području zdravlja	108.000	12.000	120.000	
Europski centar za nadzor droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	90.000	10.000	100.000	
Europa za građane	76.500	8.500	85.000	85.000
PROGRESS	144.000	16.000	160.000	
Marco Polo II	157.500	17.500	175.000	
Kultura 2007	153.000	17.000	170.000	170.000
UKUPNO	4.600.000	1.229.839	5.829.839	4.976.742,66

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

* Plaća se prema Pozivu za plaćanje dobivenim od EK; može se razlikovati od planiranog iznosa u projektnom sažetku

Tablica 5: Programi Zajednice u kojima RH sudjeluje u 2009. godini za koje se plaća članarina iz IPA 2008 godine

	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			Plaćeno do 30.6.2009. – (IPA + proračun) *
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	
	EUR	EUR	EUR	
Carine 2013	68.000	12.000	80.000	
Fiscalis 2013	76.500	13.500	90.000	
IDABC	100.264	17.694	117.958	
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti	3.290.768	1.526.232	4.817.000	2.404.841,43 **
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:				
1.Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	551.572	97.336	648.908	681.987
2.Inteligentna energija (IEE)	420.308	74.172	494.480	
3.Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	197.744	34.896	232.640	
Instrument za civilnu zaštitu	85.000	15.000	100.000	
Media	110.228	19.452	129.680	129.680
Program djelovanja Zajednice na	108.000	12.000	120.000	

području zdravlja				
Okvirni program za temeljna ljudska prava i pravdu	144.000	16.000	160.000	
Europska agencija za okoliš	157.500	17.500	175.000	
Agencija za temeljna ljudska prava	153.000	17.000	170.000	
UKUPNO	5.575.000	1.654.332	7.229.332	3.216.508,43

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

* *Plaća se prema Pozivu za plaćanje dobivenim od EK; može se razlikovati od planiranog iznosa u projektnom sažetku*

** *Odnosi se na I. ratu članarine*

4. ISPA

Kroz program ISPA zaključeno je šest pojedinačnih Memoranduma o financiranju kojima se odobrava financiranje ukupno 6 projekata ukupne vrijednosti 123,05 milijuna eura od čega je 59,00 milijuna eura iz programa ISPA dok se preostali iznos, u skladu s pravilima o financiranju projekata, sufinancira iz sredstava Republike Hrvatske.

Rok za provedbu aktivnosti iz programa ISPA određen je pojedinačno za svaki od odobrenih projekata. Do 30. lipnja 2009. godine sklopljeno je 14 ugovora za usluge tehničke pomoći i radove u ukupnom iznosu 79,14 milijuna eura (EU i nacionalni dio). U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 2,60 milijuna eura, dok je do 30. lipnja 2009. godine ukupno isplaćeno 6,92 milijuna eura iz ISPA sredstva.

Za navedene projekte doznačena su sredstva od EK u ukupnom iznosu od 14,26 milijuna eura.

Tablica 6: Lista projekta sufinanciranih iz ISPA programa

- u milijunima eura

Naziv projekta	Ukupna vrijednost	ISPA udio (%)
Obnova željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica	75,77	28,79 (38,00%)
Program za vode i otpadne vode Karlovac	36,00	22,50 (62,50%)
Regionalni centar za gospodarenje otpadom „Bikarac” u Šibensko-kninskoj županiji	8,82	6,00 (68,00%)
Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša	1,46	0,97 (66,00%)
Priprema liste projekata u sektoru prometa	0,74	0,48 (65,00%)
Tehnička pomoć Središnjoj jedinici za financiranje i ugovaranje i Nacionalnom ISPA koordinatoru	0,26	0,26 (100,00%)
UKUPNO	123,05	59,00

Izvor: Ministarstvo financija, Državna riznica, Nacionalni fond

Rok za završetak ugovora je 31. prosinca 2010. godine.

A) Memorandum o financiranju za Program za vode i otpadne vode u Karlovcu potpisan je u ukupnom iznosu od 36,00 milijuna eura, od čega udio sredstava iz programa ISPA iznosi 22,50 milijuna eura (62,50%), nacionalni udio osiguran u proračunu RH iznosi 3,50 milijuna eura (9,70%), dok je preostalih 10,00 milijuna eura (27,80%), krajnji korisnik osigurao putem kredita EBRD-a. Krajnji korisnik sredstava je Vodovod i kanalizacija d.o.o. Karlovac.

Memorandumom o financiranju predviđeno je potpisivanje šest ugovora, od kojih su tri ugovora zaključena u ukupnom iznosu 17,04 milijuna eura što predstavlja 47,32% ugovorenih sredstava u odnosu na ukupnu vrijednost ISPA mjere definiranu Memorandumom o financiranju. Za ugovor o izgradnji i rehabilitaciji sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradu Karlovcu postupak odabira najpovoljnije ponude započeo je u ožujku 2009. godine. Budući da su sve dostavljene ponude bile veće od raspoloživog proračuna određenog Memorandumom o financiranju natječaj je otkazan u lipnju 2009. godine. Natječaj je ponovno raspisan početkom kolovoza 2009. godine. Za ugovor o nabavi opreme za održavanje sustava odvodnje te ugovor o nabavi opreme za tehničku pomoć krajnjem korisniku, početak natječajnog postupka očekuje se tijekom druge polovice 2009. godine.

B) Memorandumom o financiranju za Rehabilitaciju željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica predviđeno je potpisivanje tri ugovora. Ugovori su potpisani i njihova ukupna vrijednost iznosi 60,18 milijuna eura odnosno 79,44% sredstava u odnosu na ukupnu vrijednost ISPA mjere. Preostalih 15,58 milijuna eura predstavlja uštede ostvarene tijekom postupka odabira financijski najpovoljnije ponude koja zadovoljava tehničke uvjete propisane u natječajnoj dokumentaciji. S obzirom na ostvarene uštede, predstavnicima Europske komisije upućen je prijedlog izmjena Memoranduma o financiranju sa zahtjevom da se za iznos ušteta umanjuje vrijednost sufinanciranja iz nacionalnog proračuna.

Ugovor o izvođenju radova na obnovi željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica potpisan je 14. svibnja 2008. godine u iznosu 41,77 milijuna eura i provedba ugovora je u tijeku.

Ugovor o pružanju usluga nadzora nad radovima zaključen je 24. srpnja 2008. godine u iznosu 2,00 milijuna eura i provedba ugovora je u tijeku.

Ugovor o obnovi sustava signalizacije na dionici pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica zaključen je 25. srpnja 2008. godine u vrijednosti 16,41 milijuna eura i provedba ugovora je u tijeku.

C) Memorandum o financiranju za Regionalni centar za upravljanje otpadom u Bikarcu potpisan je u ukupnom iznosu od 8,82 milijuna eura pri čemu udio sredstava iz

programa ISPA iznosi 6,00 milijuna eura (68,00%), dok se ostatak u iznosu 2,82 milijuna eura financira iz nacionalnih izvora.

Memorandumom o financiranju za gore navedeni projekt predviđeno je potpisivanje šest ugovora, od kojih je potpisan ugovor o tehničkoj pomoći krajnjem korisniku 1. listopada 2007. godine u vrijednosti 0,16 milijuna eura.

Za ugovor o izgradnji regionalnog centra za zbrinjavanje otpada Bikarac natječajni postupak je dovršen u lipnju 2009. godine, ali budući da niti jedna ponuda nije bila tehnički prihvatljiva, natječajni postupak je otkazan u srpnju 2009. godine. Natječaj je ponovno raspisan početkom kolovoza 2009. godine.

Za ugovor o pružanju usluga nadzora nad radovima natječajni postupak započeo u ožujku 2009. godine. Po potpisivanju spomenutih ugovora dovršit će se natječajni postupak za ugovor o odnosima s javnošću, dok se početak natječajnog postupka za ugovor o nabavi opreme očekuje tijekom druge polovice 2009. godine.

D) Memorandum o financiranju za Pripremu liste projekata za Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) u sektoru prometa potpisan je u ukupnom iznosu od 0,74 milijuna eura gdje je udio sredstava iz programa ISPA 0,48 milijuna eura (65,00%), dok je ostatak sredstava u iznosu 0,26 milijuna eura osiguran u državnom proračunu.

Memorandumom o financiranju predviđeno je potpisivanje tri ugovora. Za ugovor o pružanju usluga tehničke pomoći za doradu nacionalne strategije za sektor prometa sredstva u iznosu 0,05 milijuna eura su prenamijenjena na ostale ugovore jer je nacionalna strategija koju je izradilo resorno ministarstvo (Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka/Ministarstvo prometa, veza i infrastrukture) tijekom 2007. godine pozitivno ocijenjena od službi Europske komisije te nije bila potrebna tehnička pomoć.

Za ugovor za tehničku pomoć za izradu studije izvedivosti, ocjene troškova i koristi, financijske analize i studije utjecaja na okoliš za obnovu željezničkog koridora X u Republici Hrvatskoj natječajni postupak je proveden početkom 2009. godine, te je ugovor potpisan 26. ožujka 2009. godine u ukupnoj vrijednosti 0,64 milijuna eura.

Za ugovor o tehničkoj pomoći za izradu idejnog projekta za dionicu željezničke pruge od Zaprešića do Savskog Marofa u okviru koridora X izostala je priprema natječajne dokumentacije u 2008. godini. Naime, izrada opisa poslova ovisi o točnom položaju gore spomenute dionice pruge koja će biti poznata nakon usvajanja strategije razvoja prometne povezanosti u Zagrebačkoj županiji. Budući da strategija razvoja nije usvojena u prvoj polovici 2009. godine, te uzevši u obzir činjenicu da projekt treba biti dovršen do kraja 2010. godine, odlučeno je da se izmijeni svrha projekta. Sukladno navedenom pripremljen je prijedlog izmjena Memoranduma o financiranju koji će se proslijediti EK na usvajanje tijekom rujna 2009. godine, u kojem se predlaže da se novim ugovorom financira izrada studije dostupnosti željezničke infrastrukture invalidnim osobama.

E) Memorandum o financiranju za **Pripremu liste projekata za Instrument za prepristupnu pomoć u sektoru zaštite okoliša** potpisan je u ukupnom iznosu od 1,46 milijuna eura pri čemu je udio sredstava iz programa ISPA 0,97 milijuna eura (66,00%), a ostatak u iznosu 0,49 milijuna eura će se financirati iz nacionalnih izvora. U okviru navedenog memoranduma potpisana su dva ugovora u ukupnoj vrijednosti 0,85 milijuna eura.

Za usluge tehničke pomoći za doradu nacionalne strategije za sektor zaštite okoliša za projekte koji će se sufinancirati sredstvima IPA fonda donijeta je odluka o prenamjeni sredstava na ostale ugovore jer je nacionalna strategija koju je izradilo resorno ministarstvo (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva) tijekom 2007. godine pozitivno ocijenjena od službi Europske komisije te nema potrebe za ovakvim vidom stručne tehničke pomoći.

Za usluge tehničke pomoći pri odabiru i pripremi projekata u području gospodarenja otpadom koji će se financirati sredstvima IPA fonda natječajni postupak je u tijeku, te se potpisivanje ugovora očekuje tijekom kolovoza 2009. godine.

Ugovor o pružanju tehničke pomoći prilikom pripreme natječajne dokumentacije i IPA aplikacije za projekte u području odvodnje potpisan je 15. rujna 2008. godine u iznosu 0,45 milijuna eura i trenutno je u provedbi.

Ugovor o pružanju tehničke pomoći prilikom pripreme natječajne dokumentacije i IPA aplikacije za projekte u području vodoopskrbe potpisan je 22. kolovoza 2008. godine u iznosu 0,39 milijuna eura. Ugovor je bio u provedbi do 30. travnja 2009. godine kada je ugovaratelj izrazio namjeru otkazivanja ugovora, te je pokrenut postupak mirenja u Delegaciji Europske komisije.

F) Memorandum o financiranju za **Tehničku pomoć Središnjoj jedinici za financiranje i ugovaranje i Nacionalnom koordinatoru za program ISPA** potpisan je u ukupnom iznosu od 0,26 milijuna eura, a udio sredstava iz programa ISPA iznosi 100,00% navedene vrijednosti. Potpisana su sva 4 predviđena ugovora u ukupnoj vrijednosti 0,26 milijuna eura. Provedba aktivnosti za dva ugovora je u tijeku dok je od dva preostala ugovora provedba jednog ugovora dovršena u kolovozu 2008. godine, a drugog ugovora u lipnju 2009. godine.

5. SAPARD

Republici Hrvatskoj je u sklopu programa SAPARD namijenjeno 25,00 milijuna eura. Hrvatska je u 1,5 godinu ispunila preduvjete za početak korištenja sredstava SAPARD programa, što je najbrže od svih zemalja novih članica EU-a koje su koristile navedeni program. Prvotno je navedeni iznos bio alociran na 4 mjere, ali su iznosi predviđeni za mjere 3 „Razvitak i unapređenje ruralne infrastrukture i mjeru 4 „Tehnička pomoć“ na zahtjev Republike Hrvatske raspodijeljeni na mjeru 1 „Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva“ (ukupno 8,47 milijuna eura) i mjeru 2 „Unaprjeđenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ (ukupno 16,53 milijuna eura).

U prva dva natječaja provedena prije realokacije sredstava ukupno je odobreno 29 projekata u iznosu od 87 milijuna kn (62,4 % tada predviđenih sredstava za mjere 1 i 2):

- 17 projekata u iznosu od 29,2 milijuna kn (62,3% predviđenih sredstava) u mjeri 1,
- 12 projekata u iznosu od 57,8 milijuna kn (62,5% predviđenih sredstava) u mjeri 2

Kako bi iskoristili što veći dio sredstava u mjerama 1 i 2 nakon realokacije sredstava, početkom 2008. godine raspisan je treći krug natječaja. Ugovaranje je dovršeno u prosincu 2008. godine, zbog potrebe za unapređenjem akreditiranih procedura. Europska komisija je tijekom rada sa zemljama članicama došla do novih spoznaja te temeljem njih i novih zahtjeva koji su se trebali primijeniti i kod nas. Pomicanje rokova dovelo je do odustajanja 40% prijavljenih potencijalnih korisnika, jer je riječ o projektima sa ograničenim vijekom.

Početkom 2009. proveden je 4. krug natječaja, koji nije obuhvatio sve potencijalne korisnike zbog kratkog vremena za implementaciju projekata (rok za dovršetak investicije – 01.listopad 2009., rok za plaćanje krajnjem korisniku - 31. prosinca 2009.). Takav kratki vremenski okvir onemogućio je prijavu korisnika s ulaganjima u gradnju, odnosno financijski najvećih potencijalnih korisnika.

U navedenim natječajima ukupno je ugovoreno 49 projekata u vrijednosti od 151,15 milijun kuna (62,12 % ukupno predviđenih sredstava):

- 26 projekata u iznosu od 39,5 milijuna kuna (48 % predviđenih sredstava) u mjeri 1,
- 23 projekta u iznosu od 111,65 milijuna kuna (70 % predviđenih sredstava) u mjeri 2

Rezultati su zadovoljavajući s obzirom da bi ugovorenost, bez preraspodjele sredstava s mjere 3 i 4 na akreditirane mjere, bila oko 84% za mjeru 1, odnosno 120% za mjeru 2.

Tablica 7: Iskorištenost - ugovoreno/raspoloživo nakon 4 kruga natječaja

Mjera	Broj projekata	Iznos potpore predviđen SAPARD planom (HRK)	Iznos potpore iz odobrenih prijava (HRK)	Postotak iskorištenosti %
Mjera 1 natječaj 1	2		1.431.815,29	1,74%
Mjera 1 natječaj 2	15		27.812.358,46	33,74%
Mjera 1 natječaj 3	3		3.799.359,41	4,61%
Mjera 1 natječaj 4	6		6.451.076,78	7,83%
Mjera 1 ukupno ugovoreno	26	82.440.000,00	39.494.609,94	47,91%
Mjera 2 natječaj 1	3		11.126.197,43	6,92%
Mjera 2 natječaj 2	9		46.661.856,83	29,00%
Mjera 2 natječaj 3	4		20.588.896,41	12,80%
Mjera 2 natječaj 4	7		33.273.821,65	20,68%
Mjera 2 ukupno ugovoreno	23	160.890.000,00	111.650.772,32	69,40%
SVEUKUPNO Mjera 1 i Mjera 2	49	243.330.000,00	151.145.382,26	62,12%

Izvor: Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine isplaćeno je 3,11 milijuna eura, dok je do 30. lipnja 2009. godine ukupno isplaćeno 6,66 milijuna eura iz SAPARD sredstva.

*Detaljan pregled ugovorenih projekata, isplaćenih sredstava te krajnjih korisnika u okviru programa SAPARD Mjere 1 i 2 dan je u **Prilogu 12**.*

6. IPA

IPA komponenta I - Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija

Tijela uključena u upravljanje sredstvima IPA I komponente su:

- Nacionalni fond
- Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova
- Središnja Agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
- Provedbene jedinice za projekte unutar IPA 2007 u: Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu financija, Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova, Središnjem državnom uredu za e-Hrvatsku, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije i Hrvatskoj agenciji za zaštitu osobnih podataka.
- Provedbene jedinice za projekte unutar IPA 2008 u: Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu financija, Ministarstvu uprave, Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova, Vladinom uredu za udruge, Vladinom uredu za manjine, Državni zavod za statistiku i Hrvatskom zavodu za zapošljavanje.

IPA 2007

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz programa IPA I komponente 2007 između Republike Hrvatske i Europske komisije potpisan je 17. studenoga 2008.

Ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2007 je u tijeku. Rok za ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2007 je 17.11.2010. Do 30.6.2009. potpisan je 1 ugovor. Ugovoreni iznos je 185.890,00 eura ili 0,47% dodijeljenih sredstava.

Krajnji rok za završetak provedbe je 17.11.2012. godine. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 17.11.2013. godine.

IPA 2008

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz programa IPA I komponente 2008 između Republike Hrvatske i Europske komisije potpisan je 5. lipnja 2009.

Ugovaranje projekata u okviru programa IPA 2008 je u tijeku. Rok za ugovaranje je 5.6.2011. Krajnji rok za završetak provedbe je 5.6.2013. godine. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 5.6.2014. godine.

Tablica 9: Pregled po programima IPA I komponente dodijeljenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava, od početka provedbe do 30. lipnja 2009. godine, s rokovima za provedbu ugovora i rokovima za plaćanja

- u mil eura -

	IPA 2007 Nacionalni program	IPA 2007 Sudjelovanje u Programima Zajednice	IPA 2008 Nacionalni program	IPA 2008 Sudjelovanje u Programima Zajednice	UKUPNO
DODJELJENA SREDSTVA RH (decentralizirano – bez Lifelong Learning i Youth in Action) *	39,95	4,6	35,79	5,57	85,91
BROJ PROJEKATA	15	12 MoU	16	13 MoU	
UGOVORENO	0,19 (0,47%)	4,6 (100%)	0,00	5,57 (100%)	
ROK ZA UGOVARANJE	17.11.2010.		5.6.2011.		
ROK ZA ZAVRŠETAK UGOVORA	17.11.2012.		5.6.2013.		
ROK ZA PLAĆANJE	17.11.2013.		5.6.2014.		

* 0,86 milijuna eura se odnosi na program Lifelong Learning and Youth in Action koji se ugovara i plaća direktno u Bruxellesu.

Projekti koji će se financirati iz sredstava komponente I, namijenjeni su jačanju institucija i pomoć u ispunjavanju kriterija za pristupanje Europskoj uniji. Dijele se na projekte prema kriterijima koje ispunjavaju:

- Politički kriteriji (antikorupcijska politika, ljudska prava i zaštita manjina, reforma javne uprave, potpora suradnji s civilnim društvom)
- Ekonomski kriteriji

- Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva (politika tržišnog natjecanja, informacijsko društvo i mediji, poljoprivreda, energetika, socijalna politika i zapošljavanje, pravosuđe, sloboda i sigurnost, okoliš, carinska politika, sigurnost hrane, veterinarski i fitosanitarni nadzor, ribarstvo, prometna politika, regionalna politika,
- Programi podrške institucijama.

U okviru projekata financirat će se nabava oprema, pružanje usluga, twinning (razvoj partnerstva između državne uprave zemalja članica s državnim upravama u zemljama kandidatkinjama), izvođenje radova, te dodjela bespovratnih sredstava.

*Popis projekata koji se financiraju iz IPA 2007 nalazi se u **Prilogu 13a**, a iz IPA 2008 u **Prilogu 13b**.*

IPA komponenta II – Prekogranična suradnja

Tijela uključena u upravljanje sredstvima IPA I komponente su:

- Nacionalni fond
- Operativna struktura koju čine: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, kao čelno tijelo operativne strukture zaduženo za programiranje i provedbu i Središnja Agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU, kao tehnička podrška ministarstvu u procesu provedbe.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je na sjednici održanoj 24. prosinca 2008. godine Odluku o osnivanju Agencije za regionalni razvoj, koja će po dobivanju dozvole za rad (akreditacije) na nacionalnoj razini, a zatim i od strane Europske komisije, postati sastavni dio Operativne strukture za prekograničnu suradnju te preuzeti ulogu provedbenog tijela.

Ugovaranje projekata u okviru prekograničnih programa (prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije; prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine; prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne gore, te sudjelovanje u programima „Mediteran“ i „Jugoistočna Europa“) je u tijeku. Rok za ugovaranje projekata u okviru prekograničnih programa je 17.11.2010.

Do 30.6.2009. potpisana su 3 ugovora tehničke pomoći, po jedan za svaki od programa prekogranične suradnje. Ugovoreni su projekti u iznosu 0,22 milijuna eura ili 10% dodijeljenih sredstava.

Krajnji rok za završetak provedbe je 17.11.2012. godine. Rok za izvršenje svih plaćanja po ovom programu je 17.11.2013. godine.

IPA II komponenta se dijeli na:

Prekogranične programe s državama članicama EU:

- IPA program Jadranske prekogranične suradnje
- IPA prekogranični program Mađarska – Hrvatska
- IPA prekogranični program Slovenija – Hrvatska

Prekogranični programi s državama nečlanicama EU:

- IPA prekogranični program Hrvatska – Srbija
- IPA prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina
- IPA prekogranični program Hrvatska – Crna Gora

Transnacionalne programe:

- Transnacionalni program za Jugoistočnu Europu (SEE)
- Transnacionalni program Mediteran (MED)

Cilj IPA prekograničnih programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkog prekograničnog djelovanja radi revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te jačanja socijalne kohezije. Dodatni je cilj programa izgradnja kapaciteta Jedinica lokane i područne (regionalne) samouprave za upravljanje EU programima te priprema za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje unutar Strukturnih fondova EU-a.

Namijenjeni su neprofitnim organizacijama i institucijama koje u okviru prekograničnog projekta žele ostvariti suradnju s najmanje jednim prekograničnim partnerom.

Cilj Transnacionalnog programa Mediteran je učiniti mediteransko područje mjerljivim s međunarodnom konkurencijom u cilju osiguranja rasta i zaposlenosti te podržati teritorijalnu povezanost i aktivno intervenirati u korist zaštite okoliša. Namijenjen je Jedinicama lokane i područne (regionalne) samouprave, državnim tijelima; gospodarskim subjektima i istraživačkim institucijama; suradničkim strukturama malih i srednjih poduzeća i neprofitnim organizacijama.

Cilj Transnacionalnog programa za Jugoistočnu Europu je suradnja usredotočena je na razvoj područja jugoistočne Europe u skladu s Lisabonskim ugovorom i Gothenburškim protokolom: inovacije, okoliš, pristupačnost i održivi urbani razvoj. Program je namijenjen neprofitnim organizacijama i institucijama koje žele raditi na prekograničnom projektu s najmanje jednim prekograničnim partnerom.

*Popis prioriteta i mjera unutar kojih je prihvatljivo prijaviti projekt nalazi se u **Prilogu 14.***

IPA komponente III – Regionalni razvoj i IV – Razvoj ljudskih potencijala

U okviru IPA komponenti III i IV provodi se niz aktivnosti koje su međusobno povezane zajedničkim ciljem: održati i poboljšati postojeći sustav upravljanja pretprijetnim programima EU sukladno akreditacijskim kriterijima te se pripremiti za početak akreditacije (dobivanja dozvole za rad) sustava upravljanja pretprijetnim programima EU bez prethodne (ex-ante) kontrole Delegacije Europske komisije.

IPA komponenta IIIa – Regionalni razvoj: Operativni program „Promet“

Tijela nadležna za upravljanje sredstvima su Nacionalni fond i Operativna struktura koju čine: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske željeznice Infrastruktura i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Promet za razdoblje 2007.-2009. godine iznose 53,50 milijuna eura. Projekti koji se financiraju iz područja željezničkog prometa su infrastrukturni projekti *Rehabilitacija pruge na dionici Okučani-Novska i Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom Glavnom kolodvoru* te projekt pripreme dokumentacije za budući infrastrukturni projekt *Rehabilitacija pruge na dionici Novska-Dugo Selo*. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 47,11 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja unutarnje plovidbe su priprema dokumentacije za buduće infrastrukturne projekte: *Obnova i unaprjeđenje plovnih putova rijeke Save te Obnova luke Vukovar*. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 5,63 milijuna eura.

Kroz projekte tehničke pomoći Operativnoj strukturi osigurano je 0,76 milijuna eura iz IPA sredstava za identifikaciju, pripremu i procjenu projekata te upravljanje i provedbu projekata.

IPA komponenta IIIb – Regionalni razvoj: Operativni program „Zaštita okoliša“

Tijela nadležna za upravljanje sredstvima su Nacionalni fond i Operativna struktura koju čine: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatske vode te Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Zaštita okoliša za razdoblje 2007.-2009. godine iznose 53,50 milijuna eura. Projekti koji se financiraju iz područja gospodarenja otpadom su infrastrukturni projekti *Regionalni centri za gospodarenje otpadom Marišćina, Kaštijun i Lečevica*. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 26,35 milijuna eura.

Projekti koji se financiraju iz područja sustava vodoopskrbe su infrastrukturni projekti: *Sustav vodoopskrbe i odvodnje za područje Knina i Drniša*, te *Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda Slavenskog Broda*. Za navedene projekte iz IPA sredstava ukupno je dodijeljeno 26,45 milijuna eura.

Također kroz projekte tehničke pomoći Operativnoj strukturi osigurano je 0,70 milijuna eura iz IPA sredstava za razvoj institucionalne sposobnosti za upravljanje i apsorpciju programa IPA.

IPA komponenta IIIc – Regionalni razvoj: Operativni program „Regionalna konkurentnost“

Tijela nadležna za upravljanje sredstvima su Nacionalni fond i Operativna struktura koju čine: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Regionalna konkurentnost za razdoblje 2007.-2009. godine iznose 35,35 milijuna eura. Područja koja se financiraju kroz IPA komponentu IIIc su:

- Razvoj nove i postojeće poslovne infrastrukture u područjima koja zaostaju u razvoju za što je iz IPA sredstava osigurano 10,96 milijuna eura. Krajnji korisnici sredstava bespovratne pomoći su Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te trgovačka društva u njihovu vlasništvu, javne ustanove ili udruge te neprofitne organizacije.
- Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva ostvarit će se kroz slijedeće projekte za koje je iz IPA sredstava osigurano 21,46 milijun eura:
 1. *Poboljšanje administrativne učinkovitosti na nacionalnoj razini* (primatelji pomoći su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, Agencija za promicanje izvoza i ulaganja, Hrvatska gospodarska komora),
 2. *Program poboljšanja poslovne konkurentnosti putem e-business usluga* (primatelji pomoći bit će odabrani centri za podršku malom i srednjem poduzetništvu te njihovi partneri - lokalne i regionalne poduzetničke i obrazovne ustanove),
 3. *Pružanje usluga savjetovanja malom i srednjem poduzetništvu* (primatelji pomoći bit će mali i srednji poduzetnici),
 4. *Razvoj investicijskog okruženja* (primatelji pomoći bit će odabrane Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave regije i njihovi partneri, kao što su agencije za regionalni razvoj i Agencija za promicanje izvoza i ulaganja),
 5. *Podrška razvoju klastera* (primatelji pomoći bit će Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te članovi odabranih pilot klastera),

6. *Fond za ulaganje u znanost i inovacije* (korisnik ugovora za konzultantske usluge je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, dok su korisnici sredstava bespovratne pomoći visokoškolske ustanove i javne organizacije u sektoru istraživanja),

7. *Inkubacijski centar za bioznanost i komercijalizaciju tehnologije – BioCentar* (korisnik projekta je Poslovno-inovacijski centar Hrvatske).

- Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za upravljanje Operativnim programom te razvoj sektorskih studija i pripremu budućih programskih dokumenata i lista projekata za koje je iz IPA sredstava osigurano 2,93 milijuna eura.

IPA komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala

Tijela nadležna za upravljanje sredstvima su Nacionalni fond i Operativna struktura koju čine: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Agencija za strukovno obrazovanje (buduća Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih).

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program Razvoj ljudskih potencijala za razdoblje 2007.-2009. godine iznose 38,28 milijuna eura. Područja koja se financiraju kroz IPA komponentu IV su:

- Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržište rada čiji je cilj smanjiti postojeću nezaposlenost i opasnost od nove nezaposlenosti te promicati reintegraciju nezaposlenih kroz projekte *Lokalna partnerstva za zapošljavanje, Mladi na tržištu rada* te *Usluge klijentima HZZ: Poboljšanje karijere i informacijska podrška*. Iz IPA sredstava osigurano je 9,50 milijuna eura, a krajnji korisnici su službe za zapošljavanje na središnjoj te lokanoj i područnoj (regionalnoj) razini, lokalna partnerstva za zapošljavanje, nadležni odjel Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Agencija za strukovno obrazovanje.
- Jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba kojima je otežan pristup tržištu rada čiji je cilj pomoć osobama s otežanim pristupom tržištu rada pružanjem odgovarajućeg obrazovanja i osposobljavanja te stvaranjem mreža potpore i službi za povećanje njihove opće zapošljivosti. Projekti koji će se provoditi su:
 1. *Jačanje uključivanja osoba kojima je otežan pristup tržištu rada*
 2. *Potpore socijalnom uključivanju i zapošljavanju skupina u nepovoljnom položaju u pristupu zapošljavanju*
 3. *Žene na tržištu rada*
 4. *Uključivanje učenika s teškoćama u obrazovanju*

Krajnji korisnici prva tri projekta su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, jedinice za socijalnu skrb u županijama, centri za socijalnu skrb i Hrvatski zavod za zapošljavanje dok su krajnji korisnici četvrtog projekta Ministarstvo znanosti,

obrazovanja i športa kao ključna institucija te srednje škole, učiteljske akademije, organizacije mladih, Agencija za obrazovanje odraslih i Agencija za strukovno obrazovanje (buduća Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih). Iz IPA sredstava je za navedene projekte osigurano 9,00 milijuna eura.

- Unaprjeđivanje ljudskog kapitala i zapošljivosti čiji je cilj povećati ulaganja u ljudski potencijal te povećati cjelokupnu važnost tržišta rada, učinkovitost i kvalitetu sustava obrazovanja i osposobljavanja. Za projekte *Daljnji razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog odbora, Jačanje institucionalnog okvira za razvoj plana i programa VETIS-a, Provedba novog plana i programa* te *Jamstvo kvalitete razvoja VETIS-a* krajnji korisnici su obrazovne ustanove na svim razinama, ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanja te Agencija za strukovno obrazovanje. Za projekt *Regionalne mreže lokalnih obrazovnih ustanova* krajnji korisnici su ustanove koje pružaju obrazovanje odraslim osobama, nevladine organizacije koje djeluju u području obrazovanja odraslih, veleučilišta i ustanove za visokoškolsko obrazovanje dok su za projekte *Poboljšanje Agencije za strukovno obrazovanje* i *Poboljšanje Agencije za obrazovanje odraslih* krajnji korisnici navedene agencije. Iz IPA sredstava je za navedene projekte osigurano 15,95 milijuna eura.
- Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za učinkovito i djelotvorno upravljanje Operativnim programom za koje je iz IPA sredstava osigurano 3,83 milijuna eura.

U Prilogu 15 daje se tablica s pregledom projekata koji se financiraju kroz IPA komponente III i IV.

Akreditacija proširenog decentraliziranog sustava za upravljanje IPA komponentama I - IV

Trenutno uspostavljeni i akreditirani sustav upravljanja europskim sredstvima je decentralizirani sustav upravljanja (DIS) uz prethodne kontrole Delegacije Europske komisije što znači da prije bilo koje objave natječaja, natječajne dokumentacije, imenovanja odbora za izbor najboljeg ponuđača ili odabira najboljeg ponuđača, kompletna dokumentacija i poduzete aktivnosti moraju biti odobreni od strane Delegacije EK.

Dobivanje dozvole za rad u proširenom decentraliziranom sustavu upravljanja pretprijetnim programima pomoći (EDIS) akreditirana tijela upravljat će projektima bez prethodne kontrole Delegacije EK. U tu svrhu potrebno je ispuniti niz kriterija postavljenih od strane Europske komisije kojima se dokazuje spremnost i sposobnost institucija Republike Hrvatske za samostalno provođenje programa i projekata EU. Dobivanje akreditacije za prošireni decentralizirani sustav upravljanja jest i preduvjet za korištenje strukturnih instrumenata u trenutku kada Republika Hrvatska postane članica EU.

Na temelju odredbi Financijskih sporazuma zaključenih između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije, pripremljen je Plan uspostave proširenog decentraliziranog sustava upravljanja fondovima EU u kojem su detaljno opisani koraci koje institucije Republike Hrvatske trebaju poduzeti prije slanja zahtjeva za akreditaciju proširenog decentraliziranog sustava upravljanja Europskoj komisiji.

Obzirom da u proširenom decentraliziranom sustavu upravljanja nema više prethodne kontrole Delegacije EK, neophodno je jačanje mehanizama kontrole unutar tijela uključenih u provedbu pretpripravnih programa EU, povećanje broja stručnih kadrova uključenih u provedbu te neprestana edukacija i usavršavanje zaposlenih na provedbi programa EU.

Komponenta V – Ruralni razvoj

Revizori EK su tijekom akreditacijskih misija u lipnju i kolovozu 2009. proveli reviziju sustava uspostavljenog za upravljanje IPA komponentom V - IPARD. Institucije uključene u provedbu su tijekom srpnja i kolovoza poboljšale radne priručnike.

Postupak akreditacije je i dalje u tijeku te se nakon konzultacija s revizorima EK planiranim za listopad očekuje prijenos ovlasti upravljanja za mjere 101 (ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda EU) i 103 (unapređenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda EU) do kraja 2009. godine. Akreditacija mjere 301 (ulaganja u osnovnu ruralnu infrastrukturu) očekuje se tijekom 2010. godine.

7. NEPRAVILNOSTI

Sustav upravljanja nepravilnostima (AFCOS sustav) razvijen je u skladu sa preporukama i standardima Europske komisije. U cjelini funkcionira i pripremljen je za pravovremeno otkrivanje i izvještavanje o nepravilnostima i prijevarama.

S ciljem postizanja što efikasnijeg funkcioniranja AFCOS sustava, u skladu s „Planom edukacija“ tijela u AFCOS sustavu, kontinuirano se provode odgovarajuće edukacije.

Također, u skladu s „Metodologijom upravljanja rizicima vezano uz pojavu nepravilnosti i prijevara“ provedena je i analiza rizika u AFCOS sustavu, a trenutno je u pripremi provođenje nove analize rizika.

U završnoj fazi je izrada Nacionalne strategije suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa EU koja predstavlja snažan okvir za efikasnu i učinkovitu koordinaciju, komunikaciju, suradnju te razmjenu informacija između tijela u AFCOS sustavu. Implementacijom mjera iz strategije i postizanjem ciljeva osigurat će se visoki stupanj zaštite financijskih interesa EU.

19. lipnja 2009. održana je Konferencija na kojoj je javnosti i medijima predstavljeno funkcioniranje AFCOS sustava u Republici Hrvatskoj te sadržaj Nacrta "Nacionalne strategije suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa EU u Republici Hrvatskoj". Konferenciju su zajednički organizirali Ministarstvo financija, Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj i SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management – zajednička inicijativa Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) i Europske unije). Osim predstavnika tijela u AFCOS sustavu sudionici navedene konferencije bili su i visoki vladini dužnosnici, šef Delegacije Europske komisije g. Vincent Degert te zamjenik direktora OLAF-a g. Nicholas Ilett.

U nastavku se daje pregled nepravilnosti uočenih do 30. lipnja 2009. godine i poduzetih mjera za njihovo otklanjanje. Za nepravilnosti su u skladu s procedurama, poslana izvješća OLAF-u i nadležnim Općim upravama Europske komisije. Slučajevi u kojima su završene sve aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti su zaključeni, a slučajevi u kojima je provedba u tijeku su otvoreni.

Slijede detalji o uočenim nepravilnostima i provedenim aktivnostima za otvorene slučajeve nepravilnosti:

CARDS 2003 – ukupno prijavljena dva slučaja nepravilnosti (jedan slučaj je zaključen, a jedan novi slučaj nepravilnosti je prijavljen)

- Nepravilno ispunjenje preuzetih obveza: krajnji korisnik je nabavljenu opremu postavio na lokacije koje ne odgovaraju u potpunosti lokacijama predviđenim u ugovoru. Korisnik je Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU) prosljedio objašnjenje da zbog okolnosti na terenu oprema nije mogla biti funkcionalna na predviđenim lokacijama. Uz navedeno, treninzi predviđeni projektom nisu bili pravovremeno održani. Održani su naknadno, tijekom lipnja 2008. godine čime je ugovorna obveza ispunjena te je slučaj pozitivno zaključen.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

- Nepravilnost u provedbi postupka sekundarne javne nabave od strane korisnika: Korisnik projekta nije slijedio propisane procedure. Završna isplata je obustavljena i SAFU je zatražio povrat ostatka sredstava.

CARDS 2004 – četiri slučaja nepravilnosti (dva slučaja su zaključena)

- Nepoštivanje procedura: Krajnji korisnik je u provedbi natječaja s ciljem sklapanja ugovora o najmu prostora prekršio propisane procedure vezane uz ugovaranje cijene najma. Ugovorena je viša cijena od one predviđene u dozvoljenim troškovima. SAFU je predložila raskidanje predmetnog ugovora o najmu, što je krajnji korisnik i proveo, te je sklopio novi ugovor o najmu prostora.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

- Neispunjenje aktivnosti: Konačno plaćanje po ugovoru je izvršeno, a jedna aktivnost (provođenje završnih treninga) je ostala neispunjena. Zbog specifičnosti projekta dogovoreno je da će se trening održati sa zakašnjenjem. Treninzi su provedeni tijekom rujna 2008. godine čime je ugovaratelj izvršio sve obveze, SAFU nije trebao zahtijevati povrat sredstava.
Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.
- Nepravilnost u provedbi postupka sekundarne javne nabave od strane korisnika: nije odabrana najpovoljnija ponuda nego ponuda s najboljim odnosom cijene i kvalitete, a navedeni kriterij odabira ponuda nije bio objavljen u pozivu. Plaćanje je umanjeno za iznos neopravdano korištenih sredstava.
- Neispunjenje aktivnosti iz projekta: Veći broj nepravilnosti je uočen u provedbi projekta. Korisnik bespovratnih sredstava nije provodio aktivnosti sukladno potpisanom ugovoru stoga je SAFU zatražila raskidanje ugovora. Korisniku bespovratnih sredstava bit će isplaćen samo iznos za manji broj aktivnosti koje su provedene sukladno potpisanom ugovoru.

PHARE 2005 – Nacionalni program - tri slučaja nepravilnosti (sva tri slučaja su zaključena)

- Izmijenjeno mjesto isporuke: Oprema koja je predmet nabave namijenjena je uporabi na dvije različite lokacije što nije bilo navedeno u ugovoru. Delegacija EK je provela provjere na licu mjesta kod korisnika projekta. Korisnik je dao objašnjenje da se navedeno dogodilo zbog činjenice da svoju djelatnost obavlja i u dislociranom poslovnom prostoru.
Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.
- Nepoštivanje ugovorene specifikacije robe: Isporučena roba (tehnička oprema) ne odgovara tehničkoj specifikaciji iz ugovora. Delegacija EK je provela provjere na licu mjesta kod korisnika projekta. Utvrđeno je da je isporučena roba odgovarajuća unatoč neusklađenosti s tehničkom specifikacijom.
Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.
- Nepoštivanje pravila postupka javne nabave: U pozivu za natječaj krajnji korisnik bespovratnih sredstava naznačio je marku/proizvođača robe koja je predmet nabave. Natječajna procedura je poništena, ispravljen je poziv za natječaj i natječaj je ponovljen.
Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

PHARE CBC/INTERREG IIIA 2004-2006 - Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske – jedan slučaj nepravilnosti (slučaj je zaključen)

- Nepoštivanje pravila postupka javne nabave: Korisnik je u pozivu za natječaj naznačio marku/proizvođača robe koja je predmet nabave te je natječaj poništen.

Korisnik je odustao od nabave predmetne robe što nije imalo utjecaj na ostvarivanje rezultata projekta.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

PHARE 2006 - jedan slučaj nepravilnosti (slučaj je zaključen)

- Nepoštivanje procedura u postupku javne nabave: Odgovor na upit jednog od potencijalnih ugovaratelja upućen je samo njemu, a ne i ostalim potencijalnim ugovarateljima. O nepoštivanju procedura obaviještena je DEK. Nepravilnost nije utjecala na jednak položaj ponuđača u postupku javne nabave, te je postupak nastavljen.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

ISPA – jedan slučaj nepravilnosti (slučaj je zaključen)

- Nepoštivanje uvjeta plaćanja: SAFU je zatražio od Ministarstva financija, Nacionalnog fonda avansnu isplatu ugovaratelju, koja nije mogla biti izvršena pravovremeno jer sufinancirani dio sa lokalne razine nije bio osiguran na vrijeme (sredstva kroz kredit EBRD). Nacionalni fond je izvršio plaćanje po zaprimanju dokaza o prijenosu sredstava za sufinanciranje.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za IV tromjesečje 2008.

SAPARD – tri slučaja nepravilnosti (jedan slučaj je zaključen)

- Korisnik je poduzimao aktivnosti vezane uz provedbu projekta prije nego što je Ugovor o dodjeli sredstava iz SAPARD programa stupio na snagu. Zbog otkrivene nepravilnosti podneseni zahtjev za isplatu je odbijen i raskinut je ugovor s korisnikom.

Slučaj je zaključen s izvješćem o nepravilnosti za I tromjesečje 2009.

- Neopravdano korištenje sredstava: Korisnik nije pri nabavi opreme poštuovao odredbe Pravilnika o provedbi SAPARD programa te je nabavio opremu koja nije nova. S obzirom da okolnosti slučaja ukazuju na moguće namjerno pogrešno prikazivanje podataka, slučaj je upućen nadležnom Državnom odvjetništvu na postupanje i pokrenut je postupak ovrhe radi povrata sredstava isplaćenih korisniku. O statusu slučaja i poduzetim mjerama se redovito kvartalno izvještava.
- Korisnik nije osigurao potpunu i vjerodostojnu dokumentaciju o provedenim aktivnostima uz podneseni zahtjev za isplatu. Zbog otkrivene nepravilnosti podneseni zahtjev za isplatu je odbijen i raskinut je ugovor s korisnikom.

IPA III c – jedan slučaj nepravilnosti

- Nepoštivanje pravila postupka javne nabave: Ponuđač je isključen prilikom evaluacije ponuda jer je naveden u Sustavu ranog obavještanja (Early Warning System). Navedeni sustav uspostavila je EK i u njemu se objavljuju imena ponuditelja koji su počinili nepravilnosti te ne mogu sudjelovati u natječajnim postupcima. Postupak javne nabave će se ponoviti.